



## 2. POLJOPRIVREDNI FORUM

HRANA ZA EUROPU  
U SUSRET NOVOJ STRATEGIJI RAZVOJA AGROPRIVREDE SRBIJE

PANEL 2.:

**OD KANDIDATA DO ČLANA:**  
ISKUSTVA TRANZICIJSKIH ZEMALJA U AGROPRIVREDI I  
PO(R)UKE ZA SRBIJU

SUBOTICA, 11. – 13.11.2012.

prof.dr.sc. Vesna Gantner  
**Pomoćnica ministra poljoprivrede**  
Ministarstvo poljoprivrede RH

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

Tijek pristupnih pregovora u poglavlju 11.

Podnošenje zahtjeva i status kandidata

Republika Hrvatska podnijela je

- **21. veljače 2003. godine zahtjev za članstvo u Europskoj uniji**
- **započeo višegodišnji proces priprema i pregovora o pristupanju Europskoj uniji**

**Nakon razmatranja podnesenog zahtjeva za članstvo i dodatnih dostavljenih informacija, Europska unija je**

- **18. lipnja 2004. godine dodijelila Hrvatskoj status kandidata**
- **Hrvatska stekla pravo na korištenje sredstava iz programa pretpristupne pomoći EU**

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

Tijek pristupnih pregovora u poglavlju 11.

Podnošenje zahtjeva i status kandidata

**U idućem razdoblju donesen je niz odluka kojima je**

- definirana struktura za pregovore o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji,
- imenovani sudionici u pregovorima te
- **utvrđena načela i strateške odrednice pregovora**

**Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja određeno je**  
nositeljem za

poglavlje 11 – poljoprivreda i ruralni razvoj,  
poglavlje 12 – sigurnost hrane, veterinarstvo i fitosanitarni nadzor te  
poglavlje 13 – ribarstvo.

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

## Radna skupina za pripremu pregovora

- uspostavljena Radna skupina za pripremu pregovora za poglavlje 11
  - **sudjelovala u analitičkom pregledu i ocjeni usklađenosti zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije** (eng. *screening*) te u
  - **izradi nacрта prijedloga pregovaračkih stajališta**

S obzirom na kompleksno obilježje poljoprivrednog poglavlja, unutar Radne skupine za poglavlje 11. bilo je osnovano ukupno 26 podskupina.

U podskupine u okviru Radne skupine za poglavlje 11. imenovano je nešto **više od 400 članova, i to djelatnika Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, kao i predstavnika niza drugih institucija, udruga seljaka, Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske udruge poslodavaca, sindikata, znanosti, tvrtki i dr.**

Radna skupina imala je svoju ulogu ne samo u pripremi nacрта temeljnih **dokumenata u početnim fazama pregovora, nego i kao forum za informiranje stručne javnosti o najvažnijim aspektima priprema Republike Hrvatske za buduće članstvo u EU.**

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

## „Screening“ i mjerilo za otvaranje poglavlja

Prvu fazu u pregovorima u poglavlju 11. (poljoprivreda i ruralni razvoj) **obuhvaćao je analitički pregled usklađenosti (screening)**

**- trajao od prosinca 2005. godine do veljače 2006. godine.**

**Europska komisija objavila je 17. srpnja 2006. godine izvješće o rezultatima analitičkog pregleda, temeljem kojeg je 9. studenog 2006. godine Vijeće EU donijelo odluku da Hrvatska kao uvjet za početak pregovora u poglavlju 11. (tzv. mjerilo za otvaranje poglavlja) treba izraditi strategiju unaprjeđenja poljoprivredne statistike.**

Ovu strategiju Vlada Republike Hrvatske usvojila je na sjednici održanoj 10. listopada 2007. godine, a Europska unija potvrdila je 2. travnja 2008. godine da je ispunjeno mjerilo za otvaranje poglavlja 11.

**Uslijedilo je usvajanje pregovaračke pozicije Republike Hrvatske za poglavlje 11. (4. rujna 2008.), međutim, sam početak pregovora bio je zbog slovenske blokade odgođen do 2. listopada 2009., kada je Europska unija usvojila svoje pregovaračko stajalište za poglavlje 11.**

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

## Mjerila za zatvaranje poglavlja

- donošenje plana provedbe za uspostavljanje integriranog administrativnog i kontrolnog sustava **(IAKS) koji će biti u potpunosti u funkciji** s datumom pristupanja te postizanje dostatnog napretka prema uspostavi **IAKS-a, uključujući uspostavu sustava za identifikaciju zemljišnih čestica** (LPIS);
- donošenje plana provedbe za uspostavljanje **Agencije za plaćanje koja će biti u potpunosti u funkciji** s datumom pristupanja te postizanje **dostatnog napretka prema uspostavljanju ove Agencije za plaćanje;**
- donošenje plana provedbe za **primjenu odredbi zajedničkog uređenja tržišta EU u sektorima šećera, voća i povrća te mlijeka**, kao i postizanje **dostatnog napretka u usklađivanju s EU propisima o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda.**

**Navedena mjerila ispunjena su usvajanjem odgovarajućih strateških dokumenata na sjednicama Vlade Republike Hrvatske održanima 11. i 19. veljače 2010. godine.**

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

## Pregovori

**Pregovori između predstavnika Republike Hrvatske i Europske komisije obuhvatili su sve zahtjeve iz hrvatske pregovaračke pozicije za poglavlje 11., od kojih su najvažniji bili:**

- **definiranje elemenata za izračun financijske omotnice (statistička baza poljoprivredne proizvodnje i resursa, određivanje referentnog razdoblja, utvrđivanje broja krava dojlja te ovaca i koza),**
- **uvjeti isplate izravnih plaćanja hrvatskim poljoprivrednicima iz EU proračuna nakon pristupanja Uniji**
  - duljina prijelaznog razdoblja, odnosno postotak sufinanciranja iz **EU i RH proračuna;**
  - **mogućnost korištenja sredstava II. stupa za izravna plaćanja,**
  - **mogućnost financiranja pojedinih mjera iz nacionalnog proračuna nakon pristupanja,**
- **utvrđivanje financijske omotnice za minirano zemljište (određivanje referentnog razdoblja i površina, postojanje odgovarajućih službenih baza podataka),**
- **utvrđivanje financijske omotnice za sektor vinarstva,**
- **određivanje kvota u sektorima mlijeka i šećera.**

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

## Završetak pregovora

**Pregovori u poglavlju 11. službeno su zaključeni**

- 19. travnja 2011. godine.

**Cjelokupni proces pristupnih pregovora okončan je na sastanku  
Međuvladine konferencije o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj  
uniji 30. lipnja 2011. zatvaranjem tri posljednja pregovaračka poglavlja**



# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

## Pregovaračka načela i zahtjevi

### Pregovaračka načela u poglavlju 11.

**U definiranju svojih pregovaračkih zahtjeva, Vlada Republike Hrvatske polazila je od sljedećih osnovnih načela:**

**Hrvatska je spremna primjenjivati Zajedničku poljoprivrednu politiku od dana pristupanja Europskoj uniji;**

**Hrvatska očekuje da na zajedničkom tržištu EU neće imati nepovoljniji položaj od zemalja članica EU;**

**Hrvatska očekuje razumijevanje za posljedice Domovinskog rata na poljoprivrednu proizvodnju, odnosno seoska područja;**

**Hrvatska postavlja realne pregovaračke zahtjeve, koji su temeljeni na službenoj statistici te iskustvima iz prethodnih krugova proširenja EU.**

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

## Pregovaračka načela i zahtjevi

### Pregovarački zahtjevi u poglavlju 11.

**Hrvatska je u poglavlju 11. postavila ukupno 46 pregovaračkih zahtjeva, različite razine osjetljivosti za pregovore**

**Europska unija postavila jedan pregovarački zahtjev (prijelazno razdoblje za izravna plaćanja).**

**Ključni pregovarački zahtjevi RH odnosili su se na utvrđivanje**

- visine financijske omotnice za izravna plaćanja,
- uvjete primjene i financiranja sustava izravnih plaćanja i
- određivanje proizvodnih kvota za mlijeko i šećer.

**Važni zahtjevi odnosili su se na određivanje referentnih razdoblja (o kojima ovisi izračun financijske omotnice i veličine proizvodnih kvota), kao i uvjete provedbe mjera ruralnog razvoja.**

**Osim ovih, pregovori su obuhvatili niz uglavnom tehničkih ali u sadržajnom smislu važnih pitanja, kao što su priznavanje zaštićenih oznaka ili određivanje vinogradarskih područja.**

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

## Mjerila za zatvaranje poglavlja 11.

### Neformalno mjerilo – reforma sustava potpora

Završetak pregovora u poglavlju 11. bio je uvjetovan trima mjerilima koje **je Vijeće EU objavilo 2. listopada 2009., kao i tzv. neformalnim mjerilom** na koje je Hrvatska upozorena putem dokumenata Europske unije i u izravnim kontaktima s predstavnicima Europske komisije.

„Neformalno“ mjerilo odnosilo se na obavezu Republike Hrvatske da **reformira svoj sustav izravnih plaćanja u poljoprivredi i uskladi ga prije okončanja pregovora u što većoj mjeri sa sustavom koji se primjenjuje u EU.**

**Reforma sustava izravnih plaćanja započela je stupanjem na snagu Zakona** o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju (Narodne novine br. 83/2009, 153/2009, 60/2010) u srpnju 2009. godine.

**Zakonom je pojednostavljen sustav izravnih plaćanja smanjenjem broja** razreda potpore (s više od 200 proizvodno vezanih stavaka na ukupno 37), **te je uvedeno osnovno plaćanje u biljnoj proizvodnji kao oblik proizvodno nevezanog plaćanja.**

**Ujedno je propisan okvir na temelju kojeg se započelo s izgradnjom sustava identifikacije zemljišnih čestica (u daljnjem tekstu: ARKOD)** kao i IAKS-a.

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

## Mjerila za zatvaranje poglavlja 11.

### Sustav potpora u 2011. godini

**Idući i ujedno ključni korak u usklađivanju bilo je usvajanje novog Zakona o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju u srpnju 2010. godine (Narodne novine br. 92/2010), koji se stupio na snagu 1. siječnja 2011.**

**Ovim Zakonom je propisan sustav izravnih plaćanja u poljoprivredi za preostalo razdoblje do ulaska u EU, stvorene su pretpostavke za lakši prijelaz na sustav jedinstvenog plaćanja po gospodarstvu (tzv. SPS sustav) danom pristupanja Reupublike Hrvatske Europskoj uniji te su određene mjere potpore ruralnom razvoju koje će se provoditi u pretpristupnom i postpristupnom razdoblju.**

**Zakonom je predviđeno zadržavanje ukupno**

- devet proizvodno vezanih stavaka u 2011. godini za najosjetljivije sektore: kravljje mlijeko, mlijeko ovaca i koza, krave dojilje, tov goveda, **mliječne krave, ovce i koze i rasplodne krmače u stočarstvu te duhan, šećerna repa i maslinovo ulje u biljnoj proizvodnji.**

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

Mjerila za zatvaranje poglavlja 11.

Sustav potpora od 2012. godine

**Zakonom je također propisano da se od 2012. godine započinje s primjenom SPS modela izravnih plaćanja uz dodjelu prava korisnicima na temelju zahtjeva podnesenih u toj godini.**

**Taj model će biti u potpunosti u skladu sa sadašnjim propisima za izravna plaćanja u EU.**

**Predviđeno je zadržavanje** dviju proizvodno vezanih stavaka (krave dojlje, ovce i koze) unutar SPS modela te diferencijacija razine izravnih **plaćanja između livada i pašnjaka s jedne strane i svih ostalih** kategorija korištenja poljoprivrednog zemljišta s druge strane.

**Uz to, utvrđeno je da će tijekom** prijelaznog razdoblja od tri godine nakon ulaska biti zadržana **proizvodno vezana plaćanja za slijedećih pet stavaka: mliječne krave, rasplodne krmače, šećerna repa, duhan i maslinovo ulje.**

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

Mjerila za zatvaranje poglavlja 11.

## Agencija za plaćanja

**Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju osnovana je na temelju Zakona o osnivanju Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (Narodne novine br. 30/2009)**

**Provedbenim planom uspostave Agencije određeno je da će**

**- danom ulaska RH u Europsku uniju Agencija za plaćanja biti spremna provoditi mjere tržišne politike i programa ruralnog razvoja koje se financiraju iz proračuna EU**

**Agencija za plaćanja odgovorna je za uspostavu i provedbu IAKS-a, koji će se koristiti kao pomoćni alat za**

**- izravna plaćanja, komplementarna nacionalna plaćanja i mjere ruralnog razvoja vezane uz površine i stoku.**

**Agencija za plaćanja također je odgovorna za uspostavu i održavanje ARKOD-a.**

Do ožujka 2011. sva poljoprivredna gospodarstva registrirana u Upisniku poljoprivrednih gospodarstava unesena su u ARKOD sustav.

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

Mjerila za zatvaranje poglavlja 11.

## Uređenje tržišta poljoprivrednih proizvoda

U prosincu 2009. godine usvojen je

- **Zakon o uređenju tržišta poljoprivrednih proizvoda (Narodne novine br. 149/09, 22/11)**

- **obuhvaća sve mjere uređenja tržišta, osim izravnih plaćanja poljoprivrednicima, u sljedećim sektorima: žitarice, šećer, hmelj, maslinovo ulje i stolne masline, voće i povrće te njihove prerađevine, vino, živo bilje i cvijeće, goveđe meso, svinjsko meso, ovčje i kozje meso, meso peradi, jaja, mlijeko i mliječne prerađevine, pčelarski proizvodi i ostali proizvodi (sušena krma, etanol te lan i konoplja).**

### Zakon propisuje sljedeće mjere uređenja tržišta:

- tržišne intervencije (javne intervencije, potpora privatnom skladištenju, posebne interventne mjere, prilagodba ponude zahtjevima tržišta, **sustav proizvodnih ograničenja, sustav posebnih pomoći**);
- pravila vezana uz proizvodnju i stavljanje proizvoda na tržište;
- **priznavanje proizvođačkih i sektorskih organizacija te proizvođačkih grupa**;
- mjere koje se primjenjuju prilikom trgovine s drugim zemljama (uvozne i **izvozne dozvole, carinske kvote, izvozna kvota za šećer**);
- **posebne mjere za pojedine sektore (mlijeko, šećer, vino, hmelj).**

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

Pregled rezultata pristupnih pregovora u poglavlju 11.

## 1. Izravna plaćanja

Financijska omotnica

### Financijska omotnica za izravna plaćanja u visini

- **373 milijuna eura godišnje određena je na temelju**
  - **statističkih podataka o ostvarenoj poljoprivrednoj proizvodnji i korištenju resursa u referentnom razdoblju od 2005. do 2007. godine,**
  - osim za mlijeko, gdje se kao referentan koristio podatak za 2007. godinu.



# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

Pregled rezultata pristupnih pregovora u poglavlju 11.

## 1. Izravna plaćanja

### Omotnice za minirano zemljište i vino

Hrvatskoj je odobrena dodatna

- omotnica za minirano zemljište u visini 9,6 milijuna eura godišnje,
- vinska omotnica u visini 10,8 milijuna eura godišnje.

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

Pregled rezultata pristupnih pregovora u poglavlju 11.

## 1. Izravna plaćanja

Prijelazno razdoblje

**Sukladno modelu koji je primijenjen na 12 novih zemalja članica EU, koje su Europskoj uniji pristupile 2004., odnosno 2007. godine**  
**- udio financiranja izravnih plaćanja iz proračuna EU postupno će se povećavati tijekom prijelaznog razdoblja od 10 godina prema sljedećoj dinamici:**

**25% u prvoj godini članstva,**

**30% u drugoj godini članstva,**

**35% u trećoj godini članstva,**

**40% u četvrtoj godini članstva,**

**u idućim godinama udio financiranja EU povećava se za 10% godišnje.**

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

Pregled rezultata pristupnih pregovora u poglavlju 11.

## 1. Izravna plaćanja

Prebacivanje sredstava iz II. Stupa

**Istodobno, u prve tri godine članstva moguće je za financiranje izravnih plaćanja koristiti i dio (do 20%) EU sredstava namijenjen ruralnom razvoju, budući se neposredno nakon pristupanja Europskoj uniji ne očekuje puno iskorištenje ovih sredstava.**

Iznos koji dobiva poljoprivrednik

**Poljoprivrednici će od prvog dana članstva u EU dobivati puni iznos na koji imaju pravo jer će im razlika do punog iznosa izravnih plaćanja tijekom prijelaznog razdoblja biti isplaćivana iz Državnog proračuna.**

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

Pregled rezultata pristupnih pregovora u poglavlju 11.

## 1. Izravna plaćanja

### **Vezana SPS plaćanja i nacionalna rezerva**

**Hrvatska će ulaskom u EU primjenjivati tzv. SPS model izravnih plaćanja**

- **pri čemu se zadržavaju vezana plaćanja za krave dojilje (105.270 grla) i ovce i koze (542.651 grla).**

**Također, Hrvatska će imati pravo korištenja nacionalne rezerve, tj. utvrđivanja dodatnih prava na plaćanje u pojedinim osjetljivim sektorima, do najviše 20% vrijednosti ukupne omotnice.**

**Zakonom o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju određeno je da će se nacionalna rezerva koristiti za potpore za proizvodnju mlijeka, tov goveda, ovce i koze i proizvodnju duhana.**

Najniži iznos potpore

**Izravne potpore neće se isplaćivati poljoprivrednicima kojima ukupna vrijednost SPS plaćanja ne prelazi 100 eura.**

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

Pregled rezultata pristupnih pregovora u poglavlju 11.

## 1. Izravna plaćanja

### Državna pomoć osjetljivim sektorima

Osim navedenih, Hrvatska ima pravo u prijelaznom razdoblju od tri godine **od pristupanja Europskoj uniji isplaćivati iz Državnog proračuna**  
- **određene nacionalne potpore (tzv. državna pomoć) koje nisu dio zajedničke politike EU.**

**Zakonom o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju određeno je da će se sredstva državne pomoći odobravati za šećernu repu, ekstra djevičansko i djevičansko maslinovo ulje, duhan, mliječne krave i rasplodne krmače.**

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

Pregled rezultata pristupnih pregovora u poglavlju 11.

## *2. Ruralni razvoj*

### **Proračun za ruralni razvoj**

**U 2013. godini Hrvatska će nastaviti koristiti IPARD program, za koji će iz EU proračuna u toj godini biti osigurano 27,7 milijuna EUR.**

**Od 2014. godine Hrvatska će biti korisnica EU proračuna za ruralni razvoj u znatno većem iznosu u odnosu na sredstva iz IPARD programa.**

Radi se o iznosu od 333 milijuna eura iz sredstava EAFRD na godišnjoj **razini kojima se dodatno pribrajaju sredstva nacionalnog proračuna.**

Sufinanciranje sredstvima RH

**Kod mjera ruralnog razvoja potrebno je imati na umu da će i RH**

- participirati u njihovom financiranju (uglavnom u rasponu od 20 – 25% **u odnosu na dozvoljena javna sredstva**), **ovisno o vrsti mjera koje ćemo primjenjivati i ruralnim područjima na koje će se te mjere primjenjivati.**

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

Pregled rezultata pristupnih pregovora u poglavlju 11.

## *2. Ruralni razvoj*

Posebne mjere potpore u prijelaznom razdoblju

### **Dogovorena je mogućnost primjene**

- posebnih mjera potpore za samoopisna gospodarstva do kraja 2017. godine,
- **posebnih mjera potpore za uspostavu proizvođačkih grupa do kraja 2017. godine te**
- **povećani udio javnog sufinanciranja (75%) u investicijskim projektima za provedbu nitratne direktive u prve četiri godine članstva u EU.**

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

Pregled rezultata pristupnih pregovora u poglavlju 11.

## *2. Ruralni razvoj*

### **Usporedba ruralne omotnice s ostalim članicama**

**Hrvatska će, kao i ostale nove članice EU, sudjelovati s bitno većim udjelom u trošenju EAFRD sredstava u odnosu na svoj udio u dodanoj vrijednosti poljoprivrede.**

U odnosu na ukupnu poljoprivrednu površinu hrvatska je ruralna omotnica iznimno izdašna, što ju svrstava na vrlo visoko 3. mjesto.

**Prosječan iznos raspoložive potpore je skoro 3,3 puta veći od prosjeka za sve zemlje članice.**

**Riječ je o velikoj mogućnosti za koju treba stvoriti određene uvjete da sredstva budu u što većoj mjeri iskorištena, na dobrobit ruralnog prostora i poljoprivrednika.**



# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

Pregled rezultata pristupnih pregovora u poglavlju 11.

## **3. proizvodna ograničenja**

Proizvodna kvota za mlijeko

**Proizvodna kvota za mlijeko utvrđena je u**

- visini **od 765 tisuća tona godišnje**, što predstavlja ukupnu proizvodnju **za tržište u referentnoj 2007. godini uvećanu za 2% (zbog povećanja uvedenog reformom EU zakonodavstva).**

**Ujedno je utvrđen referentni sadržaj mliječne masti od 4,07%.**

**Ukupna mliječna kvota bit će do trenutka potpisivanja pristupnog ugovora podijeljena na kvotu za isporuke i kvotu za izravnu prodaju, pri čemu postoji mogućnost preraspodjele količina između ovih dviju kvota prije pristupanja Europskoj uniji.**

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

Pregled rezultata pristupnih pregovora u poglavlju 11.

## ***3. proizvodna ograničenja***

### **Kvote u sektoru šećera**

**U sektoru šećera dogovorena je proizvodna kvota za bijeli šećer**

- u visini 192.877 tona godišnje (što predstavlja prosječnu potrošnju u razdoblju od 2004. do 2008. godine) i kvota za uvozni šećer za rafinaciju u visini 40.000 tona godišnje.

**Veličina kvote za uvozni šećer jednaka je važećoj kvoti koju Hrvatska odobrava za uvoz iz zemalja članica Svjetske trgovinske organizacije.**

**Na uvoz unutar kvote za uvozni šećer naplaćivat će se carina u visini od 98 eura po toni, a nakon isteka prijelaznog razdoblja od tri godine uvozna kvota za šećer pripojit će se EU kvoti za uvoz iz Svjetske trgovinske organizacije. Dogovoreni su specifični uvjeti za stjecanje statusa „rafinerije“ pa će sve tri hrvatske šećerane imati mogućnost uvoza i prerade sirovog šećera od trske.**

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

Pregled rezultata pristupnih pregovora u poglavlju 11.

## ***3. proizvodna ograničenja***

Zabrana sadnje novih vinograda

**Nakon pristupanja Europskoj uniji, u Hrvatskoj će se primjenjivati**

**- zabrana sadnje novih vinograda, koja će prema važećim EU propisima biti na snazi do 31. prosinca 2015. godine.**

**Bez obzira na ovu zabranu, hrvatski proizvođači će imati pravo obnove postojećih vinograda u skladu s odgovarajućim odredbama pravne stečevine EU.**

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

Pregled rezultata pristupnih pregovora u poglavlju 11.

## *4. Ostalo*

Izvozne subvencije i druge trgovinske mjere

**Pristupanjem Europskoj uniji Hrvatska će, sukladno zakonodavstvu EU,** imati pravo primjene izvoznih subvencija i drugih trgovinskih mjera, poput posebnih zaštitnih mjera za pojedine poljoprivredne proizvode, a **koje sada ne može primjenjivati zbog svojih međunarodnih obaveza.**

Zaštita od prekomjernog uvoza iz EU nakon pristupanja

**U slučaju nastanka poremećaja na tržištu zbog prekomjernog uvoza iz Europske unije nakon pristupanja, Hrvatska će imati mogućnost** primjene zaštitnih mehanizama uz prethodnu suglasnost Europske komisije.

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

Pregled rezultata pristupnih pregovora u poglavlju 11.

## *4. Ostalo*

### **Priznavanje hrvatskih zaštićenih proizvoda na razini EU**

**Hrvatskoj je odobrena mogućnost da preda zahtjeve za registraciju na razini EU, za poljoprivredne i prehrambene proizvode već registrirane i zaštićene na nacionalnoj razini oznakama izvornosti, oznakama zemljopisnog podrijetla ili oznakama tradicionalnog ugleda na dan pristupanja Hrvatske Europskoj uniji, u roku od 12 mjeseci od dana pristupanja. Od dana pristupanja Hrvatska će osigurati zaštitu svih oznaka registriranih na razini EU.**

Pekmez, marmelada

**Hrvatskoj je odobrena mogućnost stavljanja na zajedničko tržište Europske unije tradicionalnog hrvatskog proizvoda pod nazivom „pekmez“. Proizvodi pod nazivom „domaća marmelada“ i „ekstra domaća marmelada“, a koji nisu proizvedeni od agruma, mogu se nakon pristupanja stavljati na hrvatsko tržište do iskorištenja zaliha.**

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

Pregled rezultata pristupnih pregovora u poglavlju 11.

## *Zaštićene oznake izvornosti za vino* 4. *Ostalo*

**Prihvaćene su sljedeće zaštićene oznake izvornosti za vino:**

Dalmatinska zagora

**Dingač**

Hrvatsko primorje

**Istočna kontinentalna Hrvatska**

Hrvatska Istra

Moslavina

Plešivica

Hrvatsko Podunavlje

Pokuplje

Prigorje-Bilogora

Primorska Hrvatska

Sjeverna Dalmacija

Slavonija

Srednja i Južna Dalmacija

Zagorje - **Međimurje**

Zapadna kontinentalna Hrvatska.



HVALA

# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

Pregled rezultata pristupnih pregovora u poglavlju 11.

## 4. Ostalo

### ***Vinogradarska područja***

**Dogovorena su sljedeća vinogradarska područja u Republici Hrvatskoj:**

zona B - površine pod vinogradima u podregijama: Moslavina, Prigorje-Bilogora, Plešivica, Pokuplje, Zagorje-**Međimurje;**

zona CI - površine pod vinogradima u podregijama: Hrvatsko Podunavlje i Slavonija;

zona CII - površine pod vinogradima u podregijama: Hrvatska Istra, Hrvatsko primorje, Dalmatinska zagora, Sjeverna Dalmacija, Srednja i Južna Dalmacija.



# HRVATSKO PRISTUPANJE EUROPSKOJ UNIJI

## Pregled rezultata pristupnih pregovora u poglavlju 11.

Lista tradicionalnih izraza

### *4. Ostalo*

**Prihvaćeno je da se tradicionalne oznake Opolo, Plavac i Samoborski bermet uključe u EU listu tradicionalnih izraza. U ovu listu uključuju se i sljedeće tradicionalne oznake:**

- “kvalitetno vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom” ili “kvalitetno vino KZP” (uz ovaj izraz može stajati “mlado vino”, “arhivsko vino”, “desertno vino”);
- “vrhunsko vino s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom” ili “vrhunsko vino KZP”; (uz ovaj izraz može stajati “arhivsko vino”, “desertno vino”, “kasna berba”, “izborna berba”, “izborna berba bobica”, “izborna berba prosušenih bobica”, “ledeno vino”)
- “kvalitetno biser vino”;
- “vrhunsko pjenušavo vino”.

**Vina označena kao Mlado vino portugizac stavljena na tržište prije pristupanja Hrvatske Europskoj uniji mogu se prodavati do iskorištenja zaliha.**

### **Jaka alkoholna pića**

**Prihvaćene su sljedeće oznake zemljopisnog podrijetla jakih alkoholnih pića:**

Hrvatska loza, Hrvatska travarica, Hrvatski pelinkovac, Hrvatska stara šljivovica, Slavonska šljivovica, Zadarski maraschino.

# Osnovni elementi reformskog paketa ZPP prema prijedlogu Europske komisije

## Izravna plaćanja

**Model osnovnog plaćanja: kako bi se napravio odmak od različitih sustava jedinstvenog plaćanja po gospodarstvu u starim zemljama članicama (EU-15; imaju mogućnost primjene povijesnih referenci, plaćanja po hektaru ili kombinaciju ova dva modela) te jedinstvenog plaćanja po površini, koji se primjenjuje u većini novih zemalja članica (EU-12), nakon 2013. Primjenjivat će se novi model osnovnog plaćanja.**

**Ovo će plaćanje biti uvjetovano višestrukom sukladnošću (poštivanje određenih pravila zaštite okoliša, dobrobiti životinja i dr.), kao što je to i sada slučaj, ako će ovi uvjeti biti pojednostavljeni u odnosu na sadašnje. Cilj je smanjiti razlike između razina plaćanja poljoprivrednicima u pojedinim regijama i među zemljama članicama. Sve zemlje članice morat će od 2019. Godine primjenjivati jedinstveno plaćanje po hektaru na razini regije ili na nacionalnoj razini.**

# Osnovni elementi reformskog paketa ZPP prema prijedlogu Europske komisije

**Zeleno plaćanje („greening“): uz osnovno plaćanje, svako će poljoprivredno gospodarstvo dobiti određeni iznos po hektaru za poštivanje određenih poljoprivrednih postupaka koji su dobri za klimu i okoliš. Zemlje članice će za ovo plaćanje koristiti 30% nacionalne omotnice.**

**Tri mjere koje će biti predmetom zelenog plaćanja su:**

održavanje trajnih pašnjaka

diverzifikacija usjeva (poljoprivrednik mora na svojem zemljištu uzgajati **barem tri različite kulture, od kojih niti jedna ne smije biti zasijana na više od 70% zemljišta, a treba mora biti zasijana na barem 5% zemljišta**

**održavanje „ekološkog područja“** (“*ecological focus area*”) na barem 7% **zemljišta (isključujući trajne livade), tj. ivice polja, živice, drveće, ugar, obilježja krajolika, biotopi, pošumljeno zemljište.**

**Proizvođači u ekološkom uzgoju neće imati dodatnih zahtjeva jer su oni već dokazali da osiguravaju ekološku dobrobit.**

## Osnovni elementi reformskog paketa ZPP prema prijedlogu Europske komisije

**Područja s prirodnim ograničenjima: Zemlje članice ili regije mogu** odobriti **dodatno plaćanje za područja s prirodnim ograničenjima (kako su** definirana u ruralnom razvoju) do 5% nacionalne omotnice. Radi se o **dobrovoljnom odabiru i ne utječe na opcije za područja s težim uvjetima** gospodarenja koje stoje na raspolaganju unutar ruralnog razvoja.

Mladi poljoprivrednici: **Osnovno plaćanje za nove mlade poljoprivrednike (one s manje od 40 godina starosti) trebalo bi biti povećano za dodatnih 25% u prvih 5 godina od započinjanja proizvodnje. To će biti ograničeno na najviše prosječnu veličinu gospodarstva u toj zemlji članici. Za zemlje članice koje imaju mali prosjek, ograničenje je 25 ha. Ovo bi trebalo biti financirano s do 2% nacionalne omotnice.**

## Osnovni elementi reformskog paketa ZPP prema prijedlogu Europske komisije

**Mali poljoprivrednici: Svaki poljoprivrednik koji će 2014. Podnijeti zahtjev za potporu može do 15.10.2014. odlučiti da želi sudjelovati u modelu za male poljoprivrednike i na taj način dobivati godišnje plaćanje u iznosu između 500 i 1.000 eura godišnje (odlučuje zemlja članica), neovisno o veličini gospodarstva. To će biti značajno pojednostavljenje za poljoprivrednike i nacionalne administracije. Korisnici ovog programa morat će ispunjavati manje zahtjevne uvjete višestruke sukladnosti i bit će izuzeti od zelenog plaćanja. Ukupni iznos za model za male poljoprivrednike ne može biti veći od 10% nacionalne omotnice.**

**Mogućnosti „vezanja“ plaćanja: Kako bi se izbjegli mogući negativni efekti redistribucije izravnih plaćanja na nacionalnoj razini i kako bi se uzelo u obzir postojeće uvjete, zemlje članice imat će mogućnost odobravanja ograničenih iznosa za vezana plaćanja, tj. plaćanja vezana za određeni proizvod. Ova opcija će biti ograničena na 5% nacionalne omotnice ukoliko zemlja članica sada odobrava 0-5% vezane potpore, ili do 10% ukoliko je sadašnji iznos vezane potpore veći od 5%. Komisija bi prema prijedlogu uredbe mogla odobriti viši iznos ukoliko zemlja članica dokaže da je to opravdano.**

## Osnovni elementi reformskog paketa ZPP prema prijedlogu Europske komisije

**Prebacivanje sredstava između stupova: Zemlje članice će imati mogućnost prebacivanja do 10% svoje nacionalne omotnice za izravna plaćanja (I. stup) u svoju omotnicu za ruralni razvoj (II. stup), a zemlja članica koja dobiva manje od 90% EU prosjeka za izravna plaćanja moći će prebaciti do 5% sredstava svoje omotnice za ruralni razvoj u svoju omotnicu za I. stup.**

**Višestruka sukladnost: Odobravanje svih plaćanja iz nacionalne omotnice za izravna plaćanja i dalje će biti uvjetovano poštivanjem određenog broja osnovnih propisa koji se tiču okoliša, dobrobiti životinja te standarda zaštite zdravlja bilja i životinja. Međutim, ova će pravila biti pojednostavljena te će broj obveznih pravila upravljanja (*Statutory Management Requirements, SMR*) biti smanjen s 18 na 13, a pravila dobre poljoprivredne i okolišne prakse (*Good Agricultural & Environmental Condition, GAEC*) bit će smanjena s 15 na 8. Također se predlaže da se okvirna direktivna o vodama i direktiva o održivom korištenju pesticida uključe u pravila višestruke sukladnosti.**

## Osnovni elementi reformskog paketa ZPP prema prijedlogu Europske komisije

**Određivanje maksimuma plaćanja ("*capping*"):** iznos potpore koji će pojedini poljoprivrednik moći primiti u okviru modela osnovnog plaćanja bit će ograničen na 300 tisuća eura godišnje. Dodatno, plaćanje će biti smanjeno za 70% za dio od 250 do 300 tisuća eura, za 40% za dio od 200 do 250 tisuća eura i za 20% za dio od 150 do 200 tisuća eura. Međutim, kako bi uzelo u obzir zapošljavanje, poljoprivredno gospodarstvo može odbiti troškove plaća u prošloj godini (uključujući poreze i doprinose za socijalnu zaštitu) prije nego što se primijene odgovarajuća smanjenja potpore. Sredstva „ušteđena“ na opisani način ostaju u zemlji članici i prebacuju se u omotnicu za ruralni razvoj (za potrebe inovacija i ulaganja u poljoprivredna gospodarstva).

# Osnovni elementi reformskog paketa ZPP prema prijedlogu Europske komisije

## Mehanizmi upravljanja tržištem

**Postojeći sustav** javnih intervencija i potpore privatnom skladištenju su dokazani **mehanizmi zaštite kojima se pomaže proizvođačima u slučajevima problema na tržištu. Međutim, oni će biti revidirani kako bi bili efikasniji.** Za sve sektore uvedena je nova zaštitna klauzula kako bi **Komisija poduzela hitne mjere kao odgovor na poremećaj tržišta** – primjerice, kakve su poduzete u vrijeme krize zbog bakterije **Escherichie coli u svibnju i lipnju 2011. Ove će se mjere financirati iz nove Krizne rezerve planirane u Višegodišnjem financijskom okviru.**

**Već je dogovoreno ukidanje kvota za mlijeko i ograničenja u sadnji vinograda,** a u prijedlogu nove uredbe predloženo je ukidanje zadnjeg **preostalog proizvodnog ograničenja koje se primjenjuje u sektoru šećera (30.09.2015.).**



# Osnovni elementi reformskog paketa ZPP prema prijedlogu Europske komisije

Mehanizmi upravljanja tržištem

Potpora školskom mlijeku i **školskom voću će se nastaviti. U prijedlog je također ugrađen dogovor iz prosinca 2010. o sektoru mlijeka (obavezni pisani ugovori i pojačana pregovaračka snaga unutar lanca hrane) te o tržišnim standardima.**

**Kako bi se pojačala pregovaračka snaga poljoprivrednika u lancu hrane,** Komisija je predložila primjenu pravila o **proizvođačkim i sektorskim** organizacijama u svim poljoprivrednim sektorima.

**Ukinut je određeni broj manje bitnih mjera (potpora za korištenje mlijeka u prahu u proizvodnji stočne hrane, potpora za dudov svilac).**

# Osnovni elementi reformskog paketa ZPP prema prijedlogu Europske komisije

## Ruralni razvoj

**Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj bit će uklopljen u Zajednički strateški okvir, koji će se također primjenjivati na Europski fond za regionalni razvoj, Europski socijalni fond, Kohezijski fond i Europski fond za pomorstvo i ribarstvo.**

**U programu ruralnog razvoja trebat će navesti ciljeve za svaki od dolje opisanih prioriteta. Otprilike 5% proračuna će se zadržavati kao rezerva ("*performance reserve*") i bit će na raspolaganju ukoliko se pokaže napredak u ispunjavanju zacrtanih ciljeva.**

**Iz postojećeg modela ruralnog razvoja zadržano je načelo višegodišnjeg planiranja i sufinanciranja od strane zemalja članica. Međutim, umjesto tri osi vezanih uz gospodarska, ekološka i socijalna pitanja, u novom programskom razdoblju primjenjivat će se 6 prioriteta:**

# Osnovni elementi reformskog paketa ZPP prema prijedlogu Europske komisije

## Ruralni razvoj

Potporna prijenosu znanja i inovacijama;

### **Unaprjeđenje konkurentnosti;**

Promicanje organiziranja u lancu hrane i upravljanje rizicima;

### **Obnova, zaštita i unaprjeđenje ekosustava;**

Promicanje efikasnosti resursa i prijelaz na proizvodnju koja troši malo ugljika;

Promicanje socijalne inkluzije, smanjenje siromaštva i gospodarski razvoj **ruralnih područja.**

**Zemlje članice i dalje će morati rezervirati najmanje 25% svoje ruralne** omotnice za pitanja vezana uz upravljanje zemljištem i mjere vezane uz klimatske promjene.

**Sufinanciranje od strane EU bit će 85% u manje razvijenim regijama i prekomorskim područjima, a 50% u ostalim područjima za većinu plaćanja, ali postoji mogućnost većeg sufinanciranja za prijenos znanja i inovacije, suradnju, uspostavu proizvođačkih grupa, potporu novim mladim poljoprivrednicima te za LEADER projekte.**

# Osnovni elementi reformskog paketa ZPP prema prijedlogu Europske komisije

Horizontalna uredba

**Propisuje zajedničke odredbe koje se odnose na financiranje, višestruku sukladnost, kontrole i sankcije. Uključuje također odredbe o savjetodavnoj službi, sustavima upravljanja i kontrole te računovodstvene odredbe.**

**Vežano uz višestruku sukladnost, revidirana su postojeća pravila kako bi se napravila poveznica s ciljevima borbe protiv problema izazvanih klimatskim promjenama te osigurala konzistentnost s odredbama o „zelenim plaćanjima“ predviđenih u okviru izravnih plaćanja, kao i ekološke mjere iz ruralnog razvoja.**

**Propisano je smanjenje broja agencija za plaćanje (jedna po državi članici ili jedno koordinirajuće tijelo po zemlji članici), čime se smanjuje broj akreditacija i potrebnih revizija.**



HVALA